

ÖNÁLLÓSÁG.

A keresztény magyarságnak vissza kell foglalnia mindazokat a gazdasági pozíciókat, amelyeket a kényelmes ösök átengedtek a zsidóságnak. Nem áll meg az az állítás, hogy nálunk az ipart és a kereskedelmet a zsidóság teremtette meg. Híres volt a régi időkben is a magyar kisipar és magyarok vették meg a gyáripár és a kereskedelem alapját is. A hiba ott volt, hogy a régi, híres gazdag ipari és kereskedői dinasztiák gyermekei lenézték apáik, nagypapák tisztességes foglalkozását és urhatnásából inkább a tisztviselői pályára mentek. Természetes, hogy így az ösök által megszervezett vagyont nem gyarapították, hanem fogyasztották. Amikor aztán az átadott gazdasági területre benyomult a zsidóság és előzönlötte, különösen a kereskedői pályát, ez még jobban elvesztette vonzóerejét a keresztény ifjúságra.

Amikor a szellemi és gazdasági életben egyaránt vissza akarja szorítani a kormány a zsidóságot, átkor ezt a törekvést a magyar társadalomnak is elő kell segítenie. Eddig az is hiba volt, hogy a keresztény összetartás nem érvényesült úgy, mint ahogy érvényesült ez a zsidóságnál. Már pedig a keresztény magyarság szolidaritása nélkül a gazdasági kérdéseket nem lehet megoldani.

Ahhoz, hogy a magyarság a kereskedelmi és iparpályán jobban érvényesüljön, többi közt, elsősorban szükséges az is, hogy a meglévő keresztény ipart és kereskedelmet támogassuk. Ha jól mennek a keresztény üzletek, akkor ez biztató lesz arra, hogy más ke-

resztények is menjenek erre a pályára. Viszont az is szükséges, hogy a keresztény vásárlóközönség tudja, hogy melyik üzlet tulajdonosa keresztény. Ezt a célt szolgálja a vidéki városokban már folyamatban lévő mozgalom, hogy megjelöljék a keresztény üzleteket.

A készülő törvény és az azt majd végrehajtó kormány segíteni fog a keresztény társadalomnak a gazdasági pozíciók visszafoglalásában. De mindent nem várhatunk a kormánytól. A keresztény ifjúságnak be kell látnia, hogy — miként erre külföldön rengeteg példa van, de akad nálunk is nem egy, — szorgalommal, szaktudással, kitartással a gazdasági pályákon nemcsak megélhetést talál, hanem vagyont is gyűjthet. Hogy a kereskedelmi pályán a magyarok is boldogulhatnak, azt az önállósítási alap segítségével üzletet nyitó diplomások példája is igazolja, de bizonyítják a régi példák is.

Az ifjúság számára a gazdasági pozíció visszafoglalása tekintetében megszívlelésre méltó megállapításokat tett legutóbb Imrédy Béla miniszterelnök. Amikor az értékesítési politikáról beszélt, megállapította, hogy megfelelő kereskedelmi szervezetről kell gondoskodni és így a szövetkezeti hálózat továbbfejlesztésére, ugyisintén a keresztény kereskedelem kiépítésére nagy súlyt kell vetni. Ne álltassuk magunkat — ugymond — a kereskedelem nem volt nagyon népszerű a magyar berkekben. Ez a magyar középosztály egyik legnagyobb betegsége. A kisiparos réteg fejlesztésére igen sok módot találnak. Nem tudja eléggé hangsúlyozni, hogy a nemzeti öntudat kialakítása szempontjából milyen fontos az, hogy a nemzeti társada-

lomnak minél több olyan egyede legyen, aki a maga ura. Addig nem lesz kiegyensúlyozott magyar társadalom, amíg a különféle foglalkozási ágak harmóniája helyre nem áll, amíg nem fogunk visszariadni attól, hogy beálljunk a boltba és ott jól és előzékenyen bánjunk a vevővel. Amíg csak arra sanditunk, hogy meg legyen a nyugdíj-jogosultság, addig igazi, boldog polgári élet nem lesz Magyarországon. A zsidókérdésen kívül keresztény kérdés is van. Ez a keresztény kérdés igazi gyökere. A keresztény

társadalomnak vissza kell térnie az önálló gazdálkodás gondolatához. Legyen ismét kereskedő, iparos, önálló gazda, vagy bérlő, álljon a maga lábára s ne várja mindig azt, hogy más találja ki helyette, mit kell cselekednie.

Íme, ez az az út, amelyen a keresztény magyar ifjúságnak kellő szaktudással, ambícióval, az eddiginél jóval nagyobb mértékben kell járnia. Így juthat el a magyarság az elhagyott gazdasági pozíciók visszafoglalásával a szűkös megélhetésen túl a vagyonosodáshoz.

A Zagyvapálfalvai Evangélikus Nőegylet estélye.

Febr. 4-én nagyszámú érdeklődő közönség meleg fogadtatása köszöntötte a Nőegylet vendégeként megjelent Hirschgyári műkedvelőgárdát, amely Majcher Mihály főrendező vezetésével olyan kedves és hangulatos estét szerzett a pálfalvaiaknak, hogy szereplésük sokáig emlékezetes fog maradni. A mások számára önzetlen munkával történő örömszerzés szolgálata ezáltal is sok tapssal jutalmazott tisztességet szerzett a lelkes ifjúgárdának és a szépnek, amelynek hordozója.

Id. Jenőffy Zoltánné elnöknő tartalmas megnyitóját vezette be az estét, amely után Vegh Olgus; Tóth Boriska, Mayer Mancika, Krokavec Ica, Galambosi Nándor, Spisák Pál, Hidasi László, Tóth László, Tuska Pál, Kis Magda, Stankovics Ferenc műkedvelők pompás előadásában színrehozott egyfelvonásos, prózai és dalbetétes darabok ringatták el pompás és nyíltzsinű tapsokat kiváltó hangulatba a közönséget, amely hálásan fogadta a műsor során Majcher Mihály kitűnő szám-műveletből álló magánszámát, valamint a Tóth Manci és Tuska Pál kíséretében előadott tréfiáját. — Harmat Árpádnak zongora és tangóharmonika számát meg kellett ismételnie, Mayer Manci és Tóth László magyar tánca hasonló sorsra jutott,

nemkülönbön bőséges elismerésben volt része az énekszámokat betanításáért és a zenekíséret ellátásáért Harmat Árpádnak, valamint a táncokat betanító Ébert Bertalannak is. Az előadás után a hajnali órákig szívesen maradt együtt a jókedvű közönség.

Az anyagilag is jól sikerült estély sikerét a természet átengedő Keszthelyi Gyula bánya gondnok tette lehetővé a megvalósításában a nőegylet tagjai az elnöknővel az élen bőségesen kivették részüket, de el nem mulasztható kötelesség megemlékezni Tuska Istvánné nemes önzetlenségű, fáradhatatlan munkájáról, amit ez estélyért kifejtett. Hálás köszönettel nyugtázza a Nőegylet az alábbi felülfizetéseket és adományokat: Jenőffy nővérek 850 P, Cs. L. 5 P, id. Jenőffy Zoltán 5 P, Petró László 5 P, Donoval Gyula 4 P, dr. Miklós Géza 3 P, Baráth Gáborné 260 P, Németh Géza 2 P, Kamarás Zoltán 2 P, Vásári István 2 P, Vereczki János 150 P, Keszthelyi Gyula 120 P, Györy Ilonka Messerschmid János, Györi László, Sulyok Jenőné 1 P, N. N. 90 f, Fauber Sándor, Heriz Ottó, Bereznai Pál, Menich János 80 f, Kucséra Józsefné 60 f és még számos ezen aluli adomány.

Könnny és mosoly.

(Mutatvány a szerző április 1-én megjelenő „Könnny és Mosoly” c. verskötetéből.)

Hányszor gubbasztottam elhagyatva, árván,
Szárnyaltör madárként életemnek fáján.
Déliráb üzésben hákénzt elfáradtam
S részem volt a gunyban, a gondban, a

(bajban).
Mennyi könnyet láttam a szenvedők arcán,
Hány nehéz keresztet küzdelmük kudarcán.
Mennyi gyengét tört le a fürgébb, erősebb
És nem talált gyógyirt a nem hegedő seb.
Részvéltlenül mentek el a jajozó mellett,
Tán észre sem vették a kint, a gyötrelmet.
Láttam hazatérni rokkant katonákat
S feléjük a közöny metsző szele áradt.
Láttam, mennyi magyar testvér lett ha-

(zártan).
Éheztek és fáztak az iszonyú árban
S hulltak a könnyeim sűrűn a papírra:
E versek könnyekkel lettek mind meg-

(írva).
Aztán lassú szárnnyal kullogtak az évek
S mintha kajásztermőbb lett volna az élet.
Egy fenkőlt ajakról a kérdés ellebben:
Segíteni kell az árván, esetlen.

S a szívek kapuja kezdett nyílni sorra,
Hogy virágot szórjon a jaira, nyomorra,
Hogy munkát találjon, ki dolgozni vágyik,
Sőtét felhők helyett áradjon sugár itt.
Sok hánykódás után én is kikötöttem
És most a boldogság tündöklökkel lőlttem.
Munkám végeztével az alkonyi csendben
Gyönyörködöm homszan négy szép drága

(szemben).
S mosoly száll reájuk, mosoly a papírra:
E versek mosollyal lettek mind megírva.
Dr. Négrádi Pap Dezső.

Följegyzések a lévai bevonulásról.

(4. folytatás.)

A Főtér közepén Stefanek tábornok napokkal előbb szétzedett és elszállított bronz-szobrának talpatán áll a pódium. Nemzetiszínű draperia, virág girlandok, pálmák ékesítik. Elöl nagy gonddal és izléssel összeállított virág és palma milióben a magyar szent korona, Léva város címerével. Oldalt egy-egy díszbe öltözött hajdu Pompásan, szemetgyönyörködötve olvad a színekben a pódiumon álló báró Majtényi Lászlóné, dr. Bolemann Jánosné és Surányi Béláné urhölgyek ragyogó magyar ruhája. A férfiak fekete ünnepi köntösének hidegebb tónusát a lomba felhőkön áttörő s rajtuk pihenő napsugár teszi szelidebbé. A kivételesen szép ünnepi hangulatban gyönyörű látvány.

A pódium körül még serényen folyik a munka. Két oldalt hatalmas nemzeti színre festett rudon zászlók kusznak a csucsra. A harmadik beásására is kész a gödör, de visszalapátolják, mert a negyedik ruddal már nem tudnak elkészülni.

Délután 3 óra. Messziről induló ütemes hangjai szűrődnek halkan, finoman a Főtérre. A honvédség zenészővel közeledik. Az izgalom tetőfokra hág. Az örömkifejezésnek sohasem hallott hangjában fűrésztöm a lelkem. A maga valóságában most érzem át, mit jelent elveszíteni és sok-sok szenvedés után visszanyerni a Hazát. Ezt a legszentebb érzést magaménak tudva s abban lelkileg fel-

oldódva hallgatom az egyik magyar ruhás hölgy rövid, pár szóval is sokat mondó elbeszélését: hogyan főztek, sütöttek a honvédeknek a rejtkehelyeken. A rég egymásra talált s a rejtkehelyeken az elsőtől az utolsóig lelkileg egybeforrt nagyszonyok, honleányok hogyan szorgoskodtak, nem válogatva a munkanemben. Magyar elszántsággal kik álltak őrt, hogy durva kezek ne akadályozzák a magyar Feltámadás ünnepi asztalát készítő munkáját s a szabadság várva-várt jelére, a szírenabúgásra, fogadtak a magyar egymás nyakába s rohantak az udvarra, utcára, hogy ott folyjon tovább a nagy, mély és igaz testvéri ölekezés. Hallatlanul szép, izgalmas történet Léva hősköréből. De nem hallgathatom tovább. A honvéd zenekar a Rákóczi indulót játszva, most bukkan fel a Főtér torkolatánál. Pár pillanat múlva vitéz Makkay József honvédtábornok, dandárparancsnok alakja tűnik fel. Lóháton ül. Tomboló éljenzés, az öröm leirhatatlan, mámoros hangjai fogadják Jova is ösztönszerűen érzi, hogy nem hétköznapi forgatag középpontjába került. Büszkén hordja a fejét, délcegen aprózza lépteit s virágosdében is nyílegyenesen viszi gazdáját a Főtér város-házzal szembeni pontjái. Itt száll le lováról vitéz Makkay József tábornok, hogy a honvédszenekar lelkesítő ütemei mellett, diszmenetben vonuljon el előtte s foglalja el oszlopban a Főtéren kijelölt helyét a honvédség végeláthatatlan tömege. Egy század lovasság nyitja meg a menetel Minden csupa virág rajtuk. A gyalogosság a virág rengetegből ruganyossá vált uton is földrengésszerű robajjal vágja a menetet. Hosszu-hosszu menet, melybe

gyönyörűen illeszkednek a géplegyveres osztagok, a könnyű és gépesített nehéz tüzérség tankszerű vonataival; a tankelhárítók és a trénozslóp. A szabadságban ujjá született tömeg lelkesedése nem ismer határt. Csendőrszázad halad a menet végén. Boldog békevilág megelevenedett emléke. Kakastollas század. Láttára a rendezőségnek meg a gondolatát is követő lelkes közönség ellenáthatatlan erő nyomása alatt ront az utestre s „jaj a kakastollasok!” kiáltással simogatja botdógan a válogatott, délceg legényeket. Mikrofonon adott erélyes utasításra áll hejyre a rend.

Délután öt óra. Percek választanak el az ünnepély kezdetétől. Az oszlopok gyorsan rendeződnek. Közlemben daliás őrnagy lóháton várja a jelentés leadását. Magyarruhás, fiatal lány bokrétaival igyekszik feléje s hozzáérve, egyik kezével a ló kantárszárát fogja meg, a másikkal a virágot nyújtja. Gyönyörű pillanat. A legszebb fölvételek egyike lesz.

Vitéz Makkay tábornok Szilassy ezredestől veszi a jelentést, (majd jelt ad az ünnepély megnyitására).

dr. Bolemann Jánosné zászlóánya sötétlila díszmagyarban, nemzeti színű szalagos babérbokszorúval jön le a pódiumról s indul a zászlótartó felé. A kissé előrehajlott zászló előtt letérdel, megcsókolja azt s fölállva ráhelyezi a koszorút. A zenekar a Hísekegy-et intonálja. El-elcsukló hangok zokogják bele „hiszek Magyarországot feltámadásában!” Érezzük, hogy ez az a pillanat, amikor az Isten áldó keze van rajtunk. Minden szem könnyes. Vitéz Berthóty Dezső rendőrké-

Nyam-nyam zenekar magyar kulturesteken...

Az egyszerű zsidó nagyon szerette a fokhagymát, de szerette a csokoládét is. Így okoskodott hát: a fokhagyma is jó, meg a csokoládé is, milyen jó lehet a fokhagyma csokoládéval!...

Hála Istennek a csokoládégyárosok más véleményen vannak s egyelőre nem csinálnak csokoládét fokhagymával töltve.

De ami nem sikerült az egyszerű zsidónak, sikerült még ordítóbb ellentétek összehangolásánál, mint alább látni fogjuk... a tarjáni Balassa B. Társaság által f. hó 1-én rendezett „Felvidéki est” közönségének.

Nagyon ellentétes zamatú, elütő ízű valami egy Mécs vers, egy Liszt rapszódia egy kurucdal; vagy egy — (oly még leírva se lehet egymás mellé tenni) — nyam-nyam néger jazz zene-bona.

— Hiszen van aki nem betegszik meg ez ellentétes hatású művelvezetéstől sem, de hát nem mondhatjuk mindnyájan, hogy „a jó malom mindent megőröl”.

Lelkes közönség gyűlt össze erre a „Felvidéki este”. Nem lehet tagadni a taps őszinte és lelkesült volt.

A „magyar” számokat a közönség derekasan megtapsolta s azután mint aki ily módomból leróta „kötelességét” unván az ünnepélyes hazafias pózt, mulatni akar. A személetes cigányok hamarosan rá is kezdtek egy ropogós csárdásra, de táncolni magyarul már egyetlenegy páron kívül nem akart senki... A cigány csak játszik tovább, de csak nem táncol senki az egyetlen egy páron kívül. Végül az az egy pár is mintha elrejtette volna magát, mert mindenki őket nézte. Nini ezek csárdást táncolnak, ugyan kik lehetnek ezek... Biztosan valami vidékiek... A körülállók körülállók maradtak. Előkelően távol tartották magukat roppant magas és fagyos fölényű nyugati műveltségük dőlőfős tudatával az elajta alacsony kulturájú keleties ugrándozástól... Egy divatból kiment, régi dolgot erőltetnek ezek az avatatlanok.

Ezt a fagyos részvétlenséget, ezt a szinte nevelésnek tetsző dermesztő tartózkodást, elutasító semmibevevést nem bírta sokáig sem a cigány, sem a táncoló pár s abbahagyták szegények elröstellkedve, s kiszállingóztak a fagyos lehető teremből. Szegények szinte megbánták, hogy kísérletezni mertek ilyen „előkelő” heyen a csárdással.

Részvétlenebbül, pusztáhangzóban még nem muszályt cigány magyar nótát, idegenebbnél még nem hathat a csárdás Honoluluban sem, mint ez a tánc.

Nagy keserűség fojtogatott. Magyarok ezek itt? kérdeztem magamtól. Ezeknek szavalt zengő, gyönyörű magyar

pítány markáns arcát látom. Szeliden nyit barázdát egy lehulló könnycsepnek. — A lévai vegyeskar a himnusz énekl. Oh! mily fájdalommal törnek elő a könnyörgő szavak: —

Hozd reá vig esztendőt,
Megbűnhődte már e nép
A mulat s jövendőt.

dr. Kmoskó Béla ügyvéd, a nemzeti tanács elnöke, dr. Bolemann Jánosné urbölgy, báró Majtényi László földbirtokos és dr. Gürtler plébános, volt tartománygyűlési képviselő beszélnek a multról, a könnyről, a sok-sok fájóságról. Az örömről, a reménységről a nagy magyar jövőről. Hosszu, tartalmas beszédek. Szívből fakadtak, szívek zárják magukba. Vitéz Makkay tábornok köszöni a fogadtatást. Magyar akarással, erővel alapozza a fogadalmat, hogy Léván a honvédség áll őrt minden veszéllyel szemben. Tömeg énekl a himnusz.

Este 1/2 7 óra. Szilassy ezredes vitéz Makkay tábornoktól kér a további parancsot. Kábult fejfel hallom az utasítást: „Tervszerűen elvonulni!”

Vitéz Berthóti Dezső rendőrkapitány ínt magához, Boros Andor rendőr felügyelővel. A volt járás hivatal új palotája felé indulunk, hogy a rendőrség számára Léván örök hajlékot biztosítsunk.

Este a városi Nagyszállóban a honvédség tiszteletére. Az előzmények után itélve, egyszerű lesz. —

nyelven Mécs László, hát ezért dübörgött Liszt gyönyörű rapszódiaja, ezért volt Darkó szép prózája, ezért ballottunk az imént annyi szép magyar dolgot s lelkesedtünk, tapsoltunk magyarul, hogy most megladadjuk az első ritmust, az első dalmot, mely csak nekünk, csak hozzánk szól, mert ezen a világon neki sem érte a ritmus, e dallam nyelvét, — csak egyedül mi, magyarok!

Valóban nem kellene itt ami magyar „ész erő és szent akarat” szüleménye? S ha kell is, csak úgy messziről, szinpadról kell? De éni ezzel a magyar műveltséggel nem tudunk nem akarunk? Különb, hogy is lehetne megérteni, hogy a lélek mélyéig ható, friss benyomás után sem tudunk egy pár órára e magyar varázslat lidércnyomása alatt (Mécs, Liszt, kurucnóták, stb) maradni s magyarul vigadni.

Ugy gondolom, itt nagyon veszedelmes kór sorvasztja el még azt a kis maradék magyarságot is ebből a finom közönségből, ami valahogy belejutott. Mert aki még ilyen kristálytisza magyar élmények után sem igényli magyar világunk kincseit s nem érez intenzív undort minden itt megülepített idegen rongy hitványság iránt, mely divaton, mozin, gramafonon, szaxofonon, rádióon, táncban s az ég tudná mi mindenben átcsörgedezik, vagy hőmpölyög felénk, hogy egyszerű szennyes habjaival eltemessen; az nem öntudatos magyar, kereken nem művelt magyar!

Mert ha nem maradt semmi friss hatása Mécsnek, Darkónak, Lisztnek, akkor pusztába halt szent zene volt az egész.

Igy méltáztam... s egyszerre csak fel reccsent valami brutális, kíméletlen zörgéstől kísért dallam. A közönség megáradt befelé, mintha ingyen krumplicukrot osztottak volna. A terem hamarosan megtelt egymásnak támaszkodó, egymást tologató párokkal. — És a nyam nyam zenekar melyet Grey Boys-nak tisztelnek, ott gurgulázott, börgött, nyávogott fuldoklott erőltetve valami tikkadt dallamot, melyet afrikai türelemmel egyhangusított valami száraz dob.

A párok fa-arccal a jókedv minden jele nélkül kavargottak, lankadtan, fáradtan forogtak. Igazán nem látszottak magyaroknak. Ugy látszik nem is akartak annak látszani.

Bizony úgy nézett ki ez a csúszkáló tömeg, mintha soha nem hallott volna a magyarokról, akik valami Árpád vezérükkel Vereckénél bejöttek. Mintha sohse lett volna itt „Felvidéki est”, soha nem járt volna itt Mécs László.

Bántó kép. Odakint egy kisebb helyiségben kiverve jogaiból, megalázva, összekuporodva bús hallgatókat játszik a cigány, míg idebent bár más hengeccsel, terpeszkedik az idegen. Mintha csak szinbolizálni akarná a mi eltorzított, ferde magyar életünket. Míg széles, milliós tömegeink vezetői gondozás nélkül őrzik, mentegetik az ősi törzsköcs magyar műveltséget, szerényen visszahúzódva a gyökerekbe, addig a fórumon ott rászó a rongyot, kellei magát vásári lármaival az idegen szellem, melyet úri osztályunk határtalanul kevés nemzeti öntudattal műveltségnek ismer el és fogad magába, mint magasabbrendűt.

Nem volna semmi baj és felesleges dolog lenne ezt a kis esetet szóvá tenni, ha nemzetünk sajátos műveltségével egyetemben nem került volna különösen az utóbbi időben germán és szláv nép morzsoló, koptató hullámvérésebe. Ki tudja mily nehézségek várnak ránk s a nehézségek vártában olyan úri középosztályra van szükségünk, mely nem felejt el Mécs Lászlót egy óra alatt.

Meg kell magyarázni — mert úgy látszik nem tudják — hogy a kultura nem valami ótvár, mely csak gyermekkorunkban ütökzik ki rajtunk.

Nem szecsakadomb a kultura, melyen öreg kecske unott bölcsességével rágicsálva turkálunk, lehetőleg klasszikus törmelékek után, hogy azt időnként felkérődjük...

A kultura mindennapi életünk eleven hatóereje kell, hogy legyen. Minden napunk megújító, serkentő gyarapodása,

felfrissülése, magunkra találása. Nem ünnepi pöz, cikornya kifenségg, hanem ösztönös élés.

Aki nem született bele, vagy vele egy sajátos nemzeti kulturával, azt sokat kell rá tanítgatni, hátha még rontó hatások érvényesülnek...

Szóvá kellett tenni a fenti okokon kívül ezt az egyébként — sajnos megszokott, gyakran ismétlődő, megváltozni nem akaró tünetet azért is, mert a kulturestet a starjáni Balassa Bálint Társaság rendezte. Bizonytalán kényesebb ízlésű embereket egyesít magában ez a tisztas társaság. Ugy képezem, hogy Balassa Bálint jó magyarsága szerinti recepttel, diétás lelki étkekkel óhajtják kikurálni a lelki gyomormérgezésben, s egyébb idegen nyavalyákban sinylődő középosztályunkat. Egy kissé diétikus lelki táplálék kell a művelt középosztályunknak, mert a sok nyugati bővli, limonádé, marmaládé, koktail, amit divatból, rosszul értelmezett műveltséghajhásból magába szedett, a gyomrába fekszik, sőt már a vízibetegség kerülgeti. Diéta kell hát sürgősen. Balassa, Csokonay, Petőfi, Arany, Széchenyi diétája.

Hála Isten irodalmi társaságok vannak a kákás gyomruak, vízibetegek kikurálására... Van Balassa, Madách, Szent Erzsébet Nőegylet. Légyen hát gondjuk rá ez igen tisztelt egyleteknek, társaságoknak, hogy a rendezésükben (receptjük) készített diétikus teába ne öntsön a „beteg” cukor helyett naftalint s tovább mérgezze magát. (Ebben az esetben Grey-Boys zenekar volt a naftalin.)

Vagy úgy tartják Önök is Balassa Uraim, hogy ez a Grey Boys nyam-nyam zene épen úgy hozzátartozik a műveltséghez, mint a vasárnapi kiöltözödéshöz a kaucuk gally? Valami európerséget vélnek Önök is Szent Erzsébet egyleti Hölgyeim a „szürkefiúk” szerepeltetésében hangsúlyozni (mely „máris biztosítja az est sikerét.”)

Jó, ha mindenáron európerség kell „szürkefiukkal” (oh mi gyermekes dolog

Hírek és különfélek Ember és ember.

Valaki megsértődött a társaságban Mitől? Nyilván valami csekélyeségtől, egy szótól, gesztustól, valamitől, ami nem volt kedvére való, de neki mégsem volt csekélyesség. Sértődött, duzzogva, komoran félrehúzódott, önmagába merült, remegő ujjakkal gyujtott egyik cigarettáról a másikkra, amíg a társaság — mint ilyenkor szokás — eleinte „okos szóval” igyekezett meggyőzni róla, hogy nincs igaz, majd mulatni kezdett rajta. ugratni kezdte, végül pedig megharagudott rá a hangulatrontóra.

Aztán megfedekeztek róla, magára hagyták és tovább szórakoztak nélküle. Ő ott ült magányosan és keserű kedvvel emésztelte magát, amíg meg nem unta és ott nem hagyta a társaságot. Képzhető, mi jött akkor. Általános felzúdulás, koncentrált támadás a szegény eltávozott ellen, akit elneveztek hisztériásnak, bolondnak, neveletlennek, mit tudom én még minnek. De nem akadt közöttük egy sem, akinek eszébe jutott volna, hogy ember és ember annyi, mint világ és világ, hogy lélel és lélek annyi, mint e'efántbőr, vagy lepkeszárny.

Az egyik ember könnyűnek, derűnek, rugalmasnak született és mindenben tüleszi magát, a másik súlyosnak, borogónak, ellenállónak és ami másról visszapattan, benne eleven ideget ér és vérezni kezd. Vannak kaucuk emberek, akik hajolnak és vannak faemberek, akik a hajlításra csak meglőni tudnak. Vannak lelkek, amelyek sebezhetetlenek, erősek, mint az elefánt bőre és vannak lelkek, amelyeket elég megérinteni, hogy mint a lepkeszárny himpora, azonnal megsérüljenek és tehetetlenül hulljanak le magasból.

A lelkileg különálló ember mindig érzékeny, az érzékeny ember mindig magányos, a magányos ember sohasem lehet egészen boldog, tehát inkább megértés, gyengédség illeti meg, mint ugratás, gúny, vagy pláne kedvező illét. A lelkileg külön álló ember nem szeret védekezni, inkább hallgatásba merül, még ha ez a hallgatás erkölcsi vagy anyagi kárát is van. Eppen azért itéleteink meg-

Hegedűfelszerelések,

Fotóalbumok,
Bőröndök,
Aktatáskák,
Csavarós írónok,
Töltőtollak

Végh Kálmán

könyv- és
papírkereskedésben
kapjátok.

ez innen faluról nézve), tegyék! De legyenek annyira tapintatosak, hogy bujjanak el szürkefiúkakkal valami eldugott zugba s ott élhetnek európerségüknek. — S hogy még stilszerűbb legyen a mulatás s tökéletesebb az illúzió, be is korozhatják a szürke fiukat. — Esetleg egymást is, ha elég korom van kéznél... De nagyaink neve alatt összehozott kulturesteken nem túrjúk! Amennyire örülünk ha idegenben feltett kérdésünkre magyarul felel az öslakó, annyira bosszantó, ha valaki itthon magyarul feltett kérdésre nyam nyamul felel.

S ha a tisztas társaságoknak nem lenne elég erélyük, vagy szellemi eszközökkel nem tudnák biztosítani a magyar előjogot, úgy talán szerezenek be forgópisztolyt, vagy inkább jó magyar szabályt, mert itt ugylátszik szellemi fegyverekkel már Mécs László, Liszt, Darkó se tud verekedni. Balassa kardját kell hát leakasztani a szögről.

Nem nyam nyamok országá ez, szürke fiukra nincs helyünk! Nem akarjuk látni őket!
Petróczy Gyula

állapításánál a lepke szárnya is jusson eszünkbe, mert ha kevesebben, de ilyenek is vannak, nemcsak elefánt, vagy rinocerosz bőrék. (ány.)

A Szent Erzsébet Nőegylet febr.

18-iki farsangi estjének végleges műsora: 1. Traum Péter esp. plébános üdvözlő beszéde. 2. Kéler Béla: Vigjáték nyitány. Játsza a „Szürke fiúk” szalonzenekara. 3. Mister „X” Vigjáték 1 felvonásban. Irta Koltay Imre. A darab szereplői: Csipkay Magda, Donászy Zsuzsi, Hunyár Mária, Kuchinka Mária, Kraft Jenő és Vágó Károly. 4. Babatánc. Táncolja Barabás Lili. 5. Magyar dalok. Énekl. Ruznyák Malvin. 6. Modern tánc. Táncolják Remcsák Alojzia és Mihály Ernő. 7. Krajcsi Lajos: Erdőszongás. Játssza a „Szürke Fiu” szalonzenekara. 8. Magyar tánc Táncolja Barabás Lili. 9. Kraft Jenő magánéneke: Utánzatok. a.) Türelmes karmester. b.) Katona karmester. c.) Havlacsék cseb karmester. d.) Báró a színházban. e.) Paraszt a színházban. 10. Magyar virágcsokor. Tárcielenet. Táncolják: Csipkay Magda, Donászy Zsuzsi, Holló Julianna, Hunyár Mária, Schlattner Margit és Schu'tész Mária. Műsor után tánc reggeli. A tánczenét a „Szürke fiúk” jazz-zenekara és Hangonyi Rudas Rudi cigányzenekara szolgáltatja. Mint hírlik, a nőegylet estjének megjelenik a losonci nőegylet vezetősége is dr. Giller Jánosné felvidéki országgyűlési képviselő nevének vezetésével, hogy viszonozzák az itteni Szent Erzsébet Nőegylet mult évi december havi losonci látogatását, mely alkalommal 50 élelmiszer csomagot vittek a losonci szegényeknek. Az est meghívóit a rendezőség hétfőn adja postára. Ha valaki tévedésből nem kapna meghívót, úgy azt Kraft Jenő nőegyleti főtitkár készséggel pótolja. (Telefon 37.) Belépődíjak: Zenekari ülés és zsöllye 2 P., I. hely 1.50 P., II. hely 1.— P., táncosjegy 0.80 P. Jegyek elővételben a Nep. titkári irodájában váltakozhatók.

Rómal utam címen viteltt képes előadást tart P. Réz Marián plébános március 5-én vasárnap este 8 órakor az Acélgyári Olvasóegylet nagyertermében. Belépőjegy nincs, önkéntes adományt a templom új keresztelőkútjára hálásan elfogad a Credo egyesület rendező bizottsága.

Meghalt XI. Pius pápa.

A 400 milliós katolikus világ jószágos atyja, minden földi halandónak jóakarója, a vatikán állam csendes, de erős lelkű lakója, a zarándokok vágya; Krisztus földi helytartója febr. 10-én, hajnali fél 6 órakor meghalt.

A magyar nemzet a reggel 7 órai rádió hírszolgálat útján értesült a szomorú hírről.

Kevés embernek jut osztályrészül a földi életben az, hogy a római pápát láthassa, mégis könnyes szemmel adta tovább a hívők serege a gyászbiert: *meghalt a pápa!* Mintha mindenki ismerte volna a jószágos lelkű és a évezredek trónján szilárdan ülő szent atyát.

Hazánk a tavalyi eucharisztikus kong-

resszus záróünnepségein meghatódott lélekkel hallgatta rádióan a pápa jószágos és örvendező szavait, amiért az ország oly nagy szeretettel fogadta a világ katolikus sainak táborozását és tiszteletét az oltári szentség iránt.

Városunkban pénteken reggel megkondultak a katolikus templomok harangjai, hirdelve, hogy meghalt a pápa, aki utolsó perceiben is a békéért, az emberiség megbékéléseért imádkozott, a körülötte terdelő és zokogó környezetére áldást osztva.

Az északi plebánia templomában ma szombaton d. e. 10 órakor van a hivatalos gyászistentisztelet, melyen a katonaság, hatóságok, iskolák és a plebánia hívei jelennek meg.

Lelkigyakorlat a Ferences plébánián.

Nemzeti életünkre, mintha boldogabb jövődö derengene, a felső vidék jórészenek az Anyaországhoz való visszakapcsolásával, de ne felejtse el minden magyar, ezt kettős szentében Sz. István áldó kezének köszönhetjük. Az ország-építő Sz. István a további munkát reánk bízta. A trianoni magyar sir elől elgördíteni akkor tudjuk csak azt a hatalmas sziklát, melyet az ellenség odahelyezett, ha miként ő, mi is a hitet hazaszeretettel párosítjuk a lelkünkben és megreforáljuk az országban nem csak a nemzeti és társadalmi, családi életet, hanem egyéni benső vallásos életünket is. Nem elég csak anyakönyvi katolikusként lenni, de hitünk szerint kell élnünk is, mit a Szent-írás így fejez ki: „Mit használ a te hited, ha cselekedeteidről nem ismernek az emberek”.

Kik a katolikusok? Nem azok akik csak keresztelődtek, esküvődtek és temetésen látják a papot, hanem azok, akik hitüket gyakorolják, templomba járnak és

élnék a szentségekkel.

Itt lesz az alkalom a négynapos lelkigyakorlat, hamvazószerdától nagybőjt első vasárnapjáig. Hallgassuk meg a szentbeszédet áhitattal és végezzük el buzgón husvét szent gyónásunkat. Az Egyházközségi-képviselőtestület és a hitbuzgalmi Egyesületek (Credó, Oltáregylet, Harmadik-rend, Rózsafüzér-társulat, Mária-kongregáció, Legényegylet.) tagjai járuljanak elől jó példával. A szentbeszédet dr. Halász Pál szegedi plébános országos hírű szónok és szociológus tartja.

Február 22-én hamvazószerdán, 23-án csütörtökön, 24-én pénteken, 25-én szombaton este 6 órakor szentbeszéd litániával és 8 órakor külön férfiak részére szentbeszéd (egyesületek, credó, levonték, cserkészek) vasárnap d. e. 9 órakor közös szentáldozás befejező szentbeszéd.

Katolikusok valljuk meg hitünket! Mindenkint vár lelkipásztori szeretettel:

P. Réz Marián
olm. plébános, házfőnök.

Az ipartestület farsangi estje.

Az elmúlt vasárnap, február hó 5-én tartotta a salgótarjáni és salgótarjáni járási ipartestület székháza összes termeiben immár hagyományossá vált farsangi műsoros estjét. A hatalmas színháztermet teljesen megöltözött közönség ez alkalommal sem csaldott az iparosok vendégszeretében, a szíves fogadtatásból, a kedves előzékenységből kijutott minden vendégnek.

De színes, hangulatos és nívós volt a műsor is amelynek keretében az iparosság közismerten nagyszerű műkedvelő gárdája lépett fel. A Vilezál Richárd vezényelte kitűnő bányazenekar Thomas: „Raymond” című opera nyitányával kezdte el az előadást, majd a műsorszűnet után ismét pompásan szerepelt berdi: „Troubadur” szemelvényével. A csodás dallamok minden szépsége tökéletesen érvényesült a bányazenekar kitűnő előadásában s a zeneszámok valóságos lenyűgözve tartották a hallgatóságot, amelyik gyönyörűséggel élvezte.

A Zsebe Piroska ügyes rendezésében és betanításában színre került fonó jeleneti guszalyos tánc Jakubove Marcsu, Jancsovics Katalin, Miklósvári Margit, Miklósvári Olga, Patay Manyi, Pecze Valéria, Sajban Erzsébet és Sótér Ilonkának hozott nagy sikert, akik temperamentumos kedvvel lejtették a szép magyar táncot.

Utána Zsebe Piroska okl. tanító nő hegedűjátékában gyönyörködött a közönség, akit Lovász György kísért zongorán. Majd Timár József kuplázott ügyesen gitár kísérettel. Végül Hegedűs Gyula, Zsebe Antalné, ifj. Timaróczy Sándor és Timár József szereplésével Alföldi Géza: „Péter a sarkára áll” című 1 felvonásos népszínműve került színre állandó derűltégekben tartva a nézősereget. Valóban olyan törő szerzett jó formás parasztokat mutatnak be mindhármán: Zsebe Antalné, Hegedűs Gyula és ifj. Timaróczy Sándor egyaránt, hogy tökéletes illuzióját adták az író elképzelésének. Megjelenésben, hangban, mozgásban egyformán kitűntek. Több nyilatkozó lapot is kap-

tak érte. Ugyancsak jó volt a cigány szerepében Timár József is.

Az ipartestület ez évi multságának megrendezésével ismét egy hatalmas sikert könyvehetett el és öregebbé tette az ipartestületi multságok jóhírét, elismerést váltva ki a város egész közönsége részéről a város és környéke derék és szorgalmas iparosai iránt.

Az érdem ezért az agilis ipartestületi elnökkel az élen az egész iparosságé. Örültünk, hogy a farsangi esten a környék iparosságának színe-java is megjelent, kifejezést adva ezzel az iparos egységnek.

Gyermekjelmezdélután. Az Evangélikus Nőegylet február 19-én d. u. 4 órai kezdettel az acélgári olvasóegylet nagytermében ezévből is megrendezi a gyermekjelmezdélután, amelyen d. u. 4 órakor gyermekműsor és este 8 órakor ifjúsági műsor fogja szórakoztatni a közönséget. Belépődíj nincs. Minden érdeklődőt szeretettel vár a Rendezőség.

Tenest. Az Evangélikus Egyesületek február 12-én este 6 ó. kezdettel a kultúrházban zártkörű teastét rendeznek, amelyre a tagok figyelmét ezúton is felhívja a Luther szövetség Ifjúsága.

Ma szombaton tartják a front-harcosok remek műsoros estjét, óriási érdeklődés mellett!

A Salgótarjáni Iparos Ifjúsági Önképzőkör február hó 20-iki farsangi búcsúztató estjének sikere érdekében az ifju rendezői gárda a legnagyobb ambícióval dolgozik. Az „Epizód” című énekes-táncos revü minden száma meglepetést ígér. Finomság — hangulat — vigaszt ez fogja jellemezni az ifju iparosok farsangi estjét. Ideiktatjuk a táncrendet: 1. csárdás, 2. tangó, 3. keringő, 4. fox, 5. slofox, 6. angol valzer, 7. tangó, 8. fox, 9. keringő. A zenét a szürke fiúk jazz-zenekara szolgáltatja.

Aspirin-tabletták árai:

2 tablettá eredeti zacskóban 24 fillér

eredeti
20 tablettá bádogdobozban Pengő 1.80
Az Aspirin-tabletta

Felülfizettek az ipartestület f.

évi február hó 5 i Farsangi műsoros estjén: Dr. Förster Kálmán polgármester 10, Bérczy Sándor bányafőtanácsos, Rimamurányi és Salgótarjáni Vasmű Rt., Salgótarjáni Takarékpénztár, Kovács Testvérek, Révay Sándor, Krajcsovics Gyula, Farkas Árpád 10—10 P. Klubez Pál 6 P., Salgótarjáni Takarékpénztár és Hitelszövetkezet, Jankovics Miklós, Salgótarjáni Népbank, R. T., Ender István, Goldner Károly, Dr. Szalvendy Ödön, Dr. Vargha Kálmán, Löwy Béla, O. M. K. E., Czirbesz István 5—5 P., Szitár Dániel 4 P., Widder Testvérek, Friedman Dávid, özv. Schwarc Jenőné, Bauman Adolfné 3—3 P., Hochhauser Károly 5 P., Rokfalussy, Lajos, Hettich Péter, Dr. Tóth Mátyas, id. Timaróczy Sándor, Dr. Csengődy Lajos, Kromek Lajos, Szabó Dezső, Herczog Ede, Bodó Lajos, 3—3 P., Winyik Ignác, Sonnenschein Dávid, Spielberger László, Farkas Rezső, Bona Istvánné, Weis Gyuláné, Szántó Testvérek, Ungár Gábor, Sujer József, Hoffmann Emil, Friedmann Sándor, Németh Géza, Römer Jenő, Clemen József, Nagy József, Dr. Spielberger Zoltán, Kemény Zoltán, Molnár József 2—2 P., Fischer Mór, Keszler Mátyas 1-50 P., Szauer Andor, Widder Gyula, Klein Márkusz, ifj. Timaróczy Sándor, Szécsi Kálmán, Duda Lajos, Jancsek Ödön, Kovács Nándor, Römer Zoltán, Zsebe Antal, Zink Zoltán 1—1 P., Kahán, Löwy Testvérek, Paraszti Gusztáv, Löwy Gyula 50—50 fill., melyekért köszönetet mond ezúton is a rendezőség.

Losonczy-utca 9. sz. alatt háromszobás lakás azonnal kiadó.

Betörték a borsodnádasi köz-séggházára. Folyó évi január hó 30-án éjjel Borsodnádasi (Borsod Gömör Kishont vm.) köz-séggháza iroda helyiségébe ismeretlen tettes átkulcsal behatolt. A betörtöt azonban Bozó János éjjeliőr tetten-érte, mire az kerékpárján — Tarnaleles köz-ség irányában elmenekült anélkül, hogy bármit is elvitt volna. Az elmenekült tettes zöld loden kabátot, zöldszínű térdnadrágot, zöld vadászharisnyát és fekete cipőt viselt. Kézrekerítésére a csendőrség nyomozást indított.

Meghívó. A bocsárlapújtói Leventeegyesület a Gyöngyös Bokréttával karöltve f. hó 19-én déli 12 órakor az állami elemi iskola udvarán hazafias ün-

nepély keretében avatja fel az ujonnan beszerzett leveinte zászlót. Zászlóánya Mocsáry Ödön földbirtokosné. Ünnepi beszédet Mocsáry Ödön földbirtokos a leveinte egyesület elnöke tartja. Este 7 órai kezdettel a leveinte zászló és leveinte felszerelések javára műkedvelő előadással egybekötött táncmultság lesz a Rakonczai féle vendéglő nagytermében. (Az előadást d. u. 1/2 4 órai kezdettel ismegtartjuk.) Színe kerül: Csíte Károly: „Legény” furlang c. 3 felvonásos népszínműve. Az „előadást betanította és rendezi Csáki Tibor leveinteoktató, bok-rétavezető. Helyárak: 1 P., I. hely 80 fill., II. hely 70 fillér., Állóhely 50 fillér. A hazafiascélra való tekintettel mindenkit szeretettel vár a rendezőség.

Nógrád vármegyei Vitézi Széke

Magyar Est-je. A fevidéki területeknek a Magyar Szent Koronához történt visszacsatolásának emlékére Nógrád vármegye Vitézi Széke 1939. évi február 18-án, este fél 9 órai kezdettel, Balassagyarmaton a vármegyeháza dísztermében szegénysorsu vitézek és a visszacsatolt területen lakó vitéz jelöltek javára zártkörű, jótékony célú Magyar hangversenyt és táncestet rendez. Öltözet: társasági, smoking, vagy fekete ruha, formaruha. Hölgyeket kérjük lehetőleg magyaros ruhában megjelenni. — A vármegyei Vitézi Szék Társadalmi Bizottsága mindent elkövetett, hogy a meghívott közönség azért az áldozatkészségért, amelyet az ez évi Kassai vitézi avatásra kerülő fevidéki vitéz jelöltek és a vármegye szegénysorsu vitézei érdekében hoz a — farsangot hangulatos, kedélyes esttel fejezzen be.

Adoma.

A ... — i hivataltól kézbesítenek egy átiratot a napokban, mely piros szalaggal van gépelve. Feltűnő ez a piros gépelés s az átvevő tisztviselő megjegyzi:

- Hiába, a ... — i hivatal minden-keppen kimutatja a hazafiaságát.
- Hogy, hogy? kérdik jelenlevő kolegái.
- Hát nemzetiszínen csinálja még az átiratát is?
- ? ? ?
- Pírossal írnak fehér papírra.
- S hol van a zöld?
- Hol? Benne van a szövegben.

A tanulóifjúság is bekapcsolódhat a rövidhullámú rádiózásba.

Beszámloltunk már arról, hogy a Magyar rövidhullámú Amatőrök Országos Egyesülete több fevidéki városban fiókot óhajtat létesíteni. az érdeklődők már eddig is szép számmal keresték fel az egyesületet, hogy a tagok sorába beléphet-senek, az eddigi jelentkezések alapján valószínű, hogy elsősorban Komáromban és Kassán létesít az egyesület további fiókokat, kellő számu jelentkezés esetén más városok is sorra kerülnek.

Az új fiókok felállítása is azt a célt szolgálja, mint az eddigiek: minél szélesebb körben ismertetni a legkorszerűbb és még beláthatatlan fejlődés előtt álló összekötő eszközt, a rövidhullámú rádiót.

Angliában a középiskolák kötelező tantárgya a rövidhullámú technika. A világon ma már több, mint 80 000 saját adóállomással rendelkező rádióamatőr van. A magyar amatőrök száma a 2000 is meghaladja, kik 200 magánállomáson át

büszkén hirdetik a magyar tudást és élni-akarását.

Az egyesület vezetősége sulyt helyez arra, hogy a tanulóifjúság is minél nagyobb számban ismerje meg a rövidhullámú rádiózást, ezért felkéri a közép-és tanonciskolák tanárait is, hogy aki kedvet és hajlamot érez a rövidhullámú rádiózás iránt, közölje azt az egyesület vezetőségével (Bp. VI. Lendvai u. 8. sz.) azzal, hogy az egyesület kb. hány hallgatóval számolhat egy ott felállítandó rádiótanfolyam esetén. Ahol megfelelő számu jelentkező lesz. ott az egyesület fiókot létesít. A fiókot ellátja adóvevő állomással, szerszámokkal, tananyaggal, stb. A tanfolyamok díjtalanok, sőt a jobb eredményt felmutató szegénysorsu amatőröket az egyesület saját adóvevő készülékeik összeállításánál értékes alkatrészekkel is segíti. Az egyesület célja ugyanis az, hogy minél több kis magyar amatőr rádió adóállomás sugározza a nagyvilágba a magyar tudást.

Az állami élet és a hadsereg kapcsolatai.

Minden korszerű hadsereg ma már néphadsereg, amelybe bekapcsolódik az állam népességének minden része nemre és bizonyos fokig korra való tekintet nélkül és a népességen kívül bekapcsolódik az állam minden szellemi, erkölcsi és anyagi erejével. Ez a bekapcsolódás pedig azon szükségszerűség felismeréséből ered, hogy egy nép, egy állam közösségének és említett egyéb javainak fejlesztését, de egyáltalán fennmaradását, a népek tengerében csak úgy érheti el, ha ezen értékei biztonságára és védelmére magukat, ezeket az értékeket kivétel nélkül egységesen állítja sorompóba és építi ki segítségükkel haderejét, amelyre támaszkodva békében eredményes nemzeti munkát biztosíthat, külső fenyegetésekkel szemben pedig létét fegyverrel is képes megvédeni.

Ez a felismerés az egyes népeknél különböző időben és mértékben fejlődött ki tetteiben és a néphadsereg felállításának és megszervezésének erőteljes keresztülvételében. Ennek okai a népek különböző hatalmi és geopolitikai helyzetében, de különösen faji egyöntetűségében lelik magyarázatukat. Van, illetve ma már jobban mondva volt, még egy negyedik ok is ez az internacionális erők pacifista jelszavai, amelyek népeket és azok vezetőit hosszabb-rövidebb ideig megtudták tévesztetni. Ez a élezatos félrevezetés azonban ma már mindenütt elvesztette talaját és helyette urrá lett a honvédelem minél erősebb kifejtésére való törekvés a fentebb leírt felismerés következtében.

Annál jobb egy hadsereg, minél jobban átérzi egy nemzet annak szükségességét. Egy hadsereg minősége párhuzar

mosan halad nemzetének úgy erkölcsi, mint anyagi minőségével, azaz nemzetének hű tükörképe. A világháború után felkapott leszerelési jelszavak azonban megzavarták az emberek lelki egyensúlyát és ezt a zavart igyekeztek nemzetközi lelkiismeretlen izgatók fenntartani. Ezért az államvezetésnek elsődrendű kötelessége minden olyan irodalmi és sajtó fertőzést kiirtani, ami a nép józanlátását elhomályosítani, a népet félrevezetni iparkodik. Abhoz, hogy a hadsereggel a nép egybeforrjon mélyreható nemzetnevelő munkát kell kifejteni minden iskolában és iskolán kívül az állami élet minden területén.

A nemzet nevelésnek legjobb propaganda iskolája a hadsereg, ahol az ifjú rendhez, fegyelemhez, önfegyelméhez, munkához, egészséges testi kultuszhoz szokik, ahol agyát művelik és állandó erkölcsi oktatóval edzett, bátor, hazaszerető katonává nevelik. A hadseregben eltöltött szolgálati idő tehát egy igen jó iskola az életre. Ezért helytelen a hadsereget egy szükséges rossz befektetésnek tekinteni a nemzet gazdasági életében, mert egyben egy iskola is, mint iskolák, amelyek megérik és kamatoztatják a nemzet ifjúságának nevelésére fordított áldozatokat.

A hadsereg hivatott a nemzet fenntartásának és jövőjének biztosítására, ami csak úgy érhető el, ha a hadvezetés következményei, — amelyek ma már az állami élet minden területében mélyen belenyulnak — az államvezetés részéről teljes megértésre találjanak és teljesítenek. Ez a munka annál könnyebb és annál eredményesebb lesz, minél magasabbra neveljük népiünkben a katonás szellemet és a hazaszeretetet.

APOLLÓ MOZGÓ STARJÁN

11-én, szombaton 5, 7, és 9, 12-én, vasárnap 3, 5, 7 és 9 13-án, hétfőn 5, 7 és 9 órakor.

GRETA GARBÓ, C. BOYER
WALEWSKA GRÓFNŐ

Kiegészítésül: M. HIRADÓ.

Február 14-én 7 és 9 órakor.

Csak 16 éven felülieknek!

INKOGNITÓ

Fősz.: GABY M O R L A Y

Kiegészítésül: HIRADÓ.

Február 15-én és 16-án este

BULU

(A FEHÉR TIGRIS)

Kiegészítésül: HIRADÓ.

Önvédelemből agyonszúrta a férjét: Maser Lajos perőcsényi (Nógrád Hont vm.) lakos, január 30-án este ittas állapotban tért haza lakására, ahol feleségével, Gere Eszterrel összeszállalkozott. Az összeszállalkozást tettlegesség követte. Maser feleségét a falhoz szorította és teljes erejéből ütlegelte. Maserné szorongott helyzetében a közelben levő asztalról egy zsebkést kapott fel és azzal férje felé szurt. A szúrás Masert a jobb mellén érte, aki ennek következtében rövid idő múlva elvérzett és meghalt. A csendőrség ez ügyben nyomozást indított és az esetről a kir. ügyészségnek jelentést tett.

A balassagyarmati kir. törvényszéktől. I. 233/1939. szám.

Hirdetmény.

A balassagyarmati kir. törvényszék az 1874. évi XXXV. tc. 15. §-a alapján közhírré teszi, hogy dr. Török Béla salgótarjáni kir. közjegyző működését 1939. január hó 25. napján megkezdte. (Lakása Losonci u. 11.)

Balassagyarmat, 1939 január 25-én.

Dr. Wanka Dezső s. k.

kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:

Olvashatatlan aldirás kiadó.

Meghívó

a Salgótarjáni Népbank R. T.

1939. évi február hó 19-én d. e. 11 órára, Salgótarjánba, az intézet helyiségébe kitűzött

XXX. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A zárószámadások előterjesztése.
4. Az évi nyereség felosztása.
5. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
6. Egy igazgatósági tag választása.
7. Indítványok.

Salgótarján, 1939. február hó 8-án

az Igazgatóság.

Aki a közgyűlésen résztvenni kíván, köteles részvényeit a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal pénztárunknál letenni.

A mérleg és eredményszámola az intézet helyiségében az üzleti órák alatt a t. részvényesek rendelkezésére áll.

Máv. Segédtiszti Olvasóköri Elnöksége körzetkezelői állásra pályázatot hirdet. Feltételek megtudhatók a kör Elnökségénél. A pályázati határidő február hó 20. Az Elnökség.

Salgótarján megyei város polgármesteri hivatalától.

4451/1938.

Alk. bejelentése az 1939. évi alk. ker. adó általánosítása tárgyában.

Hirdetmény.

Felhívunk a város polgárai közül mindazok, akik ipari, kereskedelmi, vagy egyéb alkalmazottat tartanak, hogy az 1939. évre szóló alk. kereseti adó kivételése, illetve annak általánosítása céljából alkalmazottaikat a város adóügyi osztályánál beszerezhető nyomtatványokon legkésőbb február hó 15-ig jelentsék be, mert ennek elmulasztása esetén a K. H. Ö. 45. §-a értelmében 100 P-ig terjedő pénzbírsággal lesznek büntetve.

Salgótarján, 1939 február 3.

A polgármester helyett

Horváth

v. tanácsnok

Bányamozgók híre. A baglyas-aljai és pálfalvai bányamozgók február 12-én, vasárnap, két-két előadás keretében Dumas halhatatlan remekművét: **Camille, a végzet asszonya** c. filmet, hat felvonásban fogják bemutatni Greta Garbo, Robert Taylor és Lionel Barrymore-val a főszerepekben. Műsor kiegészítésül: „Boskó és a kánnibál” c. trükkfilm, valamint Magyar és Paramount világhíradók.

1939. El. I. A. 57. szám.

Hirdetmény

rögtönbíráskodás (statárium) elrendeléséről

A m. kir. igazságügyminiszter 1939. évi február hó 4. napján 3431/1939. I. M. E. számú rendeletével az 1922. évi XVII. t. c. 6. §-ának rendelkezéséhez képest az 1912. évi LXIII. t. c. 12. §-ának 4. pontjában, illetve az 1920. XXXVIII. t. c. 1. §-ában, valamint az 1921. évi XXXIX. t. c. 13. §-ának első bekezdésében nyert felhatalmazás alapján, a 9550/1915. I. M. E. számú rendelet 25. §-ának megfelelően a m. kir. belügyminiszterrel és a m. kir. honvédelmi miniszterrel egyetértve

rögtönbíráskodást

(statáriumot)

hirdet az ország egész területén a löfegyver, robbanószer, illetve mindennemű robbanóanyag (bomba, kézigranát, pokolgép stb.) használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés bünteltetté (ideértve az ily gyilkosság és szándékos emberölés kísérletét és az ily gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség is,) valamint a hatóságok büntetőjogi védelméről szóló 1914. évi XL. t. c. rendelkezéseibe ütköző csoportosulás útján, vagy fellegyerkező csoportosulás esetén kívül elkövetett bűntettek és a magánosok elleni erőszaknak a Btk. 175. és 176. §-ába ütköző bűntetté. A rögtönbíráskodás hatálya a tetteseken kívül a részesekre (Btk. 69. §) is kiterjed.

Felhívom a lakosságot, hogy ezen bűncselekmények elkövetésétől óvakodjék, mert aki ilyen bűncselekményt követ el, rögtönítélő büntetendő eljárás alá kerül és

halállal bünhődik.

Balassagyarmat, 1939. február hó 6.

Dr. Kacsóvics Jenő Andor s. k. kir. törvényszéki elnök h.

Pályázati hirdetmény.

A Salgótarjáni és Salgótarjáni Járási Ipartestület pályázatot hirdet a Kassai-sor 42. sz. alatt fekvő székházában levő jól jövedelmező éttermének és egyéb vendéglői helyiségeinek s az ezekhez tartozó berendezési tárgyaknak, továbbá színháztermének bérbeadására. **A bérlet kezdete 1. év április 1.**

A pályázatok **1. év március 10-ig** küldhetők be az ipartestület címére. Csak megfelelő képesséssel rendelkező vendéglős pályázhat. Az ipartestület előjáróságá fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül azt választhatja, amelynek beadóját úgy szakmai mint egyéb szempontokból a legalkalmasabbnak tartja. A szerződéstervezetet kívánatra megküldi az ipartestület.

Salgótarján, 1939. február 1-én.

Láng Kálmán s. k. Zsiday István s. k. ipt. jegyző. ipt. elnök.

SPORT

SSE==ÖVTK 3:1 (1:1)

Zorkóczy-serleg mérkőzés.

SSE. pálya. Vezette: Vogel.

SSE: Barabás — Gáspár, Agócs — Maros, Hernádi, Mester — Langár, Tóbiás, Kovács, Kőszegi, v. Majoros.

ÖVTK: Tamásik — Csák, Majercsik — Bisztri II. Maszlonka, Bobos — Anocska, Pollák, Tóth, Alberti Füsselberger.

Változatos játékkal indul a mérkőzés. A 13. percben a SSE veszélyes támadását csak szabálytalansággal tudja Maszlonka megállítani. Majd az ÖVTK megy át támadásba. Percekben át szorongatja a SSE kapuját, de támadásait nem kíséri szerencse, ép úgy a SSE-ét sem. A 28. percben az ÖVTK kapuja előtt pattog a labda. Maros lövését Tamásik

csak kornerre tudja kitolni. Langár rugja a labdát, Tamásik kifut a kapuból, átfogja a labdát váró Kovácsot. A bírő 11-est ítél, s azt Mester belövi 1:0. A gól után megélenkül a játék. A 36. percben Mester kornerrel vét. Anocska ivelt sarokrugását Alberti mellé küldi a kapuba 1:1. A 40. percben Csák fölvágja v. Majorost amiért a bírő kiállítja. A 43. percben a kapus kezéből Kovács a hálóba kotorja a labdát, a gól azonban érvénytelen.

A második félidő 7. percben v. Majoros beadást Kőszegi a hálóba bombázza 2:1. A 13. percben Majoros és Pollák összeakaszkodnak, majd Pollák a bíróval felele, amiért az kiállítja. A 22. percben Kőszegi belövi a harmadik gólt. A 25. percben Majercsik faultolja Langárt a 16-on belül, a bírő 11-est ítél, s azt Maros a kapu mellé lövi. Változatos játékkal ér véget a félidő.

A téli izü mérkőzés jó emberei: Gáspár, Agócs, v. Majoros, ill. Maszlonka és Alberti voltak.

A labdarúgás játékszabályai kérdésekben és feleletekben.

(VIII. közlemény.)

19. Mit itél a játékvezető a következő esetekben: A kapusnak elvetéssel védett labda kerül a hasa alá. Az ellenfél játékosai körülállják, a kapus nem mer felállni, mert fél, hogy szabályosan labdával együtt benyomják a kapuba. Ezért több másodpercig fekvő marad a földön.

19. A szabályok világosan intézkednek, hogy a kapus védés után igyekezzék a labdától mielőbb szabadulni. A kapus ez ellen vét, tehát sportszerűtlenségben vétkezik, így a szabályok értelmében egyszerű (közvetett) szabadrugást kell adni a kapus csapatára ellen.

20. Mi a helyes ítélet, hogyha a szabadrugást elrugó játékos újra érinti a labdát, mielőtt azt más játékos is érintette volna és ez az érintés kézzel történik, akkor egyszerű szabadrugást kell-e itélni a kétszeri érintés miatt, vagy pedig a kezelést kell büntetni, amiért tudvalevőleg szigorított szabadrugás jár?

20. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan International Board a következő hivatalos döntvényt hozta: „Ha a szabadrugást végző játékos a labda elrugása után kézzel vagy karjával szándékosan érinti a labdát, mielőtt azt egy másik játékos érintette volna, úgy kezelés miatti szabadrugás ítélendő.” Tehát, ha ez a 16. és feles büntető területen belül történik, úgy 11-es büntető rugást kell itélni.

21. Kapurugásnál a kapus rosszul találja el a bőrt, amely a 11-es ponton álló hátvédhez kerül, aki a ráfutó centercsatár elől vissza igyekszik játszani a kapuvédőhöz. Passza azonban olyan erős és sarokratartó, hogy a kapus nem tudja kivédeni. Ilyen esetben, hogyan intézkednek a szabályok?

22. A legújabb kapukirugási szabály szerint a kapurugás csak akkor érvényes, ha a labda a büntető területen (16 és feles) elhagyta. Ha a kapukirugásból kirugott labda nem hagyta el a büntető területet s így ért más játékos (akár ellenfelet is) a kapukirugás megismétlendő.

Uj kérdések:

23. Mit kell itélni:

a) ha a védő csapat játékos a követ el szabálysértést a 11-es büntető rugás elvégzése alatt és a büntetőrugásból nem esett gól?

b) ha a támadó csapat bármelyik játékos, de nem az elrugó játékos követ el szabálysértést és a büntetőrugásból gól esett?

c) ha a büntetőrugást elvégző játékos követ el szabálysértést?

Mi a helyes ítélet a következő esetekben: A kapus elvetéssel véd egy labdát és azt a földön fekvő, keze között tartja. Az egyik csatár odafut és a kapus megsértése nélkül kirugja kezei közül a labdát, amely így a kapuba gurul.

25. A 11-es büntetőrugás elvégzése végett — mint tudjuk — meg kell hosszabbítani a játékidőt, ha a szabálysértés vagy az első félidő vagy a második félidő utolsó percében történt. Történetesen: az utolsó pillanatban rugatott 11-est a kapus elvetéssel védi, de kiejti és a labda a gól felé vándorog. Mit kell itélni

a) ha a labda magától begurul?

b) ha valaki rároban és „behisztosítja” a gólt? **Ló. Mi.**